

ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Η ανάπτυξη Οικοσυστήματος Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (ΚΑΛΟ) στη Δυτική Αθήνα: διδάγματα και προοπτικές»

Περιστέρι, 19 Μαρτίου 2024

“Το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία και την Κοινωνική Καινοτομία”

Νικόλαος Μποσινάκος

Προϊστάμενος Τμήματος Μητρώου Φορέων ΚΑΛΟ της Διεύθυνσης ΚΑΛΟ -
Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής & Οικογένειας

Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία με ενσωμάτωση δράσεων Κοινωνικής Καινοτομίας.

- ▶ Δημοσιοποιήθηκε τον Φεβρουάριο του 2023-Δεν έχει πάρει επίσημη/θεσμική μορφή μέσω πχ μιας Υπουργικής Απόφασης
- ▶ Δεν είναι το πρώτο Σχέδιο Δράσης, ωστόσο είναι το πρώτο που εντάσσεται στην συνολικότερη προσπάθεια σε επίπεδο ΕΕ για την χάραξη και εφαρμογή στρατηγικής για την Κοινωνική Οικονομία
- ▶ Είναι αναρτημένο στο [ιστοσελίδα](https://kalo.gov.gr/k-al-o-ekthesi-eton-2021-2022/) της Δ/νσης Κ.Α.Λ.Ο. ως τμήμα της Ετήσιας Έκθεσης 2020-21 <https://kalo.gov.gr/k-al-o-ekthesi-eton-2021-2022/> και στην ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κοινωνική Οικονομία (https://social-economy-gateway.ec.europa.eu/my-country/greece_en)

Διεθνές πλαίσιο για την ΚΑΛΟ

- ▶ Δεκέμβριος 2021:
 - ▶ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσιοποιεί το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία.
- ▶ Ιούνιος 2022:
 - ▶ Ο Ο.Ο.Σ.Α. εγκρίνει συστάσεις για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και την Κοινωνική Καινοτομία.
 - ▶ Η Δ.Ο.Ε. υιοθετεί ψήφισμα για την αξιοπρεπή εργασία και την κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία κατά τη διάρκεια της 110ης συνόδου της Διεθνούς Διάσκεψης Εργασίας.
- ▶ Απρίλιος 2023:
 - ▶ Ψήφισμα ΟΗΕ για την προώθηση της Κ.Α.Λ.Ο.

Η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρώπη

2,8

εκατομμύρια
οργανισμοί και
φορείς στην
Ευρώπη

Πάνω από
13

εκατομμύρια
αμειβόμενες
θέσεις εργασίας

6,3%

του εργατικού
δυναμικού

Μεταξύ
0,6-9.9%
όλων των
θέσεων
εργασίας στα
Κράτη-Μέλη

Πηγή: Social Economy European Action Plan (2021)

Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης

Προτεραιότητα σε τρεις τομείς

- ▶ Δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου για την βιώσιμη ανάπτυξη της κοινωνικής Οικονομίας
- ▶ Δημιουργία ευκαιριών (συμπεριλαμβανομένων και των χρηματοδοτικών εργαλείων) για την ενδυνάμωση των οργανώσεων της Κοινωνικής Οικονομίας
- ▶ Ενίσχυση της αναγνώρισης/ ορατότητας της Κοινωνικής Οικονομίας και των δυνατοτήτων της

Στρατηγικός Στόχος του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την ΚΑΛΟ

«εδραίωση και ανάπτυξη της Κ.Α.Λ.Ο. ώστε αυτή να καταστεί δυναμικός χώρος **σχεδιασμού** και **εφαρμογής**, με **συμμετοχικό** τρόπο, **ενεργητικών** πολιτικών που προσφέρουν **λύσεις σε δυσεπίλυτα κοινωνικά προβλήματα**, εμπλέκοντας τις **άμεσα ενδιαφερόμενες** κοινωνικές ομάδες»

Παράμετροι που λήφθηκαν υπόψη:

- ▶ Η υφιστάμενη κατάσταση στη χώρα μας (εικόνα οικοσυστήματος)
- ▶ Το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (κυρίως ο ν.4430/2016)
- ▶ Οι πόροι χρηματοδότησης
- ▶ Το Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης
- ▶ Διατυπωμένες ανάγκες και προτάσεις από δημόσιες αρχές και υπηρεσίες καθώς και από το οικοσύστημα Κ.Α.Λ.Ο. στη χώρα μας

Βασικές Αρχές

- ▶ Συμμετοχικότητα
- ▶ Ενίσχυση της δυναμικής και της ανθεκτικότητας του πεδίου
- ▶ Ενίσχυση και ενθάρρυνση σε πολιτικές και τομείς όπου η Κ.Α.Λ.Ο. μπορεί να αποτελέσει βασικό εργαλείο/ μοχλό ανάπτυξης αλλά και στήριξης Ειδικών Ομάδων (ευπαθείς- ευάλωτες ομάδες, κάτοικοι απομακρυσμένων περιοχών, μακροχρόνια άνεργοι..)
- ▶ Ενσωμάτωση της κοινωνικής καινοτομίας
- ▶ Ενσωμάτωση του τρίπτυχου **green-digital-social** στο σύνολο της στρατηγικής

Βασικές ομάδες-στόχοι

Άνεργοι
(περιλαμβανομένων
των μακροχρόνια
ανέργων)

Κάτοικοι περιοχών με
γεωγραφικούς
περιορισμούς
(απομακρυσμένων,
νησιωτικών, κλπ.)

Μέλη Ευπαθών/Ευάλωτων Κοινωνικών Ομάδων

Νέοι έως 29
ετών

Γυναίκες

ΑΜΕΑ

Αποφυλακισθέντες

Μετανάστες
/ πρόσφυγες

Άτομα με ψυχο-
κοινωνικά προβλήματα

Εικόνα οικοσυστήματος

- ▶ 2012-2023: Περίπου **2350 εγγραφές** Φορέων Κ.ΑΛ.Ο
- ▶ Ενεργοί περίπου **1900 φορείς** (1750 Κοιν.Σ.ΕΠ και Συνεταιρισμοί Εργαζομένων, 150 άλλοι φορείς ΚΑΛΟ)
- ▶ Ανθρώπινοι πόροι: (στοιχεία 31/12/2022)
 - ▶ Ο **αριθμός των μελών** σε ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ και Συν.Εργαζομένων ανερχόταν σε 14.211 (μέσος όρος μελών ανά φορέα 6,7).
 - ▶ Ο **αριθμός των εργαζομένων** με εξαρτημένη εργασία σε ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ και Συν.Εργαζομένων ανερχόταν σε 2.114, (μ.ο περίπου 1 εργαζόμενος ανά επιχείρηση). Ο χαμηλός μέσος όρος οφείλεται στο γεγονός ότι από τους 1.683 φορείς οι 1.107 δεν είχαν δηλώσει εργαζόμενους (στοιχεία από το Π/Σ Εργάνη).

Οι στρατηγικοί στόχοι του Εθνικού Σχεδίου

Στρατηγικός Στόχος 1

Επικαιροποίηση του
Θεσμικού/
Κανονιστικού
Πλαισίου

ΑΡΤΙΑ
ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ

ΠΛΗΡΗΣ
ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Επικαιροποίηση, διεύρυνση και εναρμόνιση του Θεσμικού/ Κανονιστικού πλαισίου
- Ενσωμάτωση της κανονιστικής διάστασης της Κ.Α.Λ.Ο. στο ευρύτερο επιχειρηματικό περιβάλλον

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Μείωση ασαφειών και άρση αντιφάσεων του ν. 4430/2016
- Μείωση των δυσκολιών στην εφαρμογή του νόμου
- Μείωση του γραφειοκρατικού φορτίου για τους φορείς Κ.Α.Λ.Ο.
- Διεύρυνση και αναβάθμιση του υφιστάμενου Μητρώου φορέων Κ.Α.Λ.Ο.

Στρατηγικός Στόχος 2

Ανάπτυξη στοχευμένων
Χρηματοδοτικών
Εργαλείων

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Διευκόλυνση της πρόσβασης οργανισμών Κ.Α.Λ.Ο. σε κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία/προϊόντα και μηχανισμούς
- Ενίσχυση της συμμετοχής οργανισμών Κ.Α.Λ.Ο. σε δημόσιους διαγωνισμούς
- Βελτίωση της πρόσβασης οργανισμών Κ.Α.Λ.Ο. στις αγορές
- Ενίσχυση της συμμετοχής των οργανισμών Κ.Α.Λ.Ο. σε επιχορηγήσεις και συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Διευκόλυνση μιας σταθερής ανοικτής διαδικασίας πρόσβασης σε χρηματοδότηση
- Άρση της δυσκολίας/ απροθυμίας των χρηματοπιστωτικών οργανισμών
- Προώθηση της ανάπτυξης και διάθεσης στοχευμένων χρηματοδοτικών προϊόντων

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ
ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ
ΙΔΡΥΜΑΤΑ & ΦΟΡΕΪΣ

Στρατηγικός Στόχος 3

Ενίσχυση
Ικανοτήτων

ΓΝΩΣΕΙΣ

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

ΕΙΔΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Ενίσχυση των ικανοτήτων των μελών εντός και εκτός οικοσυστήματος
- Συνεργασία μεταξύ φορέων Κ.Α.Λ.Ο. και επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα, υποστηριζόμενη από κοινή δικτύωση και συμπράξεις

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Ενίσχυση των ικανοτήτων των οργανισμών Κ.Α.Λ.Ο., όπου παρατηρείται έλλειψη (i) επιχειρηματικών και συχνά τομεακών γνώσεων και (ii) γνώσεων για τον χαρακτήρα της «κοινωνικής οικονομίας»
- Ενίσχυση των ικανοτήτων των στελεχών του δημόσιου τομέα, όπου παρατηρείται έλλειψη γνώσεων/κατάρτισης για την κοινωνική οικονομία, το κοινωνικό επιχειρείν και την κοινωνική καινοτομία

Στρατηγικός Στόχος 4

Ενίσχυση της Δικτύωσης
και των Συνεργασιών

ΕΝΩΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΔΙΚΤΥΑ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

- Ενίσχυση και βελτίωση της δικτύωσης και συνεργασίας μεταξύ διαφορετικών συνιστωσών του οικοσυστήματος Κ.Α.Λ.Ο.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Διευκόλυνση της δικτύωσης, αλλά και της δημιουργίας ενώσεων και συνεργασιών,
- Δημιουργία ευκαιριών δικτύωσης οδηγώντας στην ανταλλαγή πληροφοριών, τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών καθώς και στην αναγνώριση ευκαιριών για νέες συνεργασίες
- Ενθάρρυνση της δικτύωσης της ελληνικής κοινωνικής οικονομίας, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, οδηγώντας στην βιώσιμη ανάπτυξη του τομέα και σε βελτιωμένες σχέσεις κράτους-φορέων Κ.Α.Λ.Ο.

Στρατηγικός Στόχος 5

Ευαισθητοποίηση και
Επικοινωνία

ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ

- Αύξηση της αναγνωρισιμότητας της Κ.Α.Λ.Ο.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

- Βελτιωμένη ενημέρωση της κοινωνίας, και ιδίως των νέων αλλά και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, σχετικά με την ύπαρξη, τους στόχους, τη λειτουργία και τα οφέλη της Κ.Α.Λ.Ο.
- Διάδοση γνώσεων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα σαν επιχειρηματικό μοντέλο και ανάπτυξη της σχετικής δυναμικής
- Ουσιαστική κατανόηση των μερών του οικοσυστήματος σχετικά με τις ανάγκες της Κ.Α.Λ.Ο., οδηγώντας στην περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα
- Ανάδειξη του καινοτόμου κοινωνικού χαρακτήρα της Κ.Α.Λ.Ο., οδηγώντας στην περαιτέρω ανάπτυξη του τομέα.

Επιμέρους Δράσεις Του Εθνικού Σχεδίου

- ▶ Ομαδοποιούνται σε δυο κατηγορίες
 - Δράσεις προτεραιότητας
 - Δράσεις μεσοπρόθεσμες

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δράση 1η: **Εκσυγχρονισμός θεσμικού / κανονιστικού** πλαισίου για την ίδρυση και λειτουργία οργανισμών Κ.Α.Α.Ο.

Δράση 2η: Ανάπτυξη Εργαλείων **Μέτρησης Κοινωνικού Αντίκτυπου** (σε συνεργασία με το πεδίο)

Δράση 3η: Ανάπτυξη **μηχανισμού** για το συντονισμό και την παρακολούθηση των δημόσιων πολιτικών για την Κ.Α.Α.Ο.

Δράση 4η: Ανάπτυξη σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Τράπεζα **Χρηματοδοτήσεων ειδικών** για το οικοσύστημα Κ.Α.Α.Ο.

Δράση 5η: Ενίσχυση των πρωτοβουλιών στο πεδίο για τη **δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων/μηχανισμών** στο εσωτερικό της Κ.Α.Α.Ο.

Δράση 6η: Αξιοποίηση των **Κοινωνικά Υπεύθυνων Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΥΔΣ)** στην ανάπτυξη της Κ.Α.Α.Ο.

Δράση 7η: **Επιμόρφωση** των οργανισμών Κ.Α.Α.Ο. σχετικά με το πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις

Δράση 8η: **Ενίσχυση της πρόσβασης στις αγορές** (Access to Market)-Ενίσχυση των κοινωνικών αγορών και των εφοδιαστικών τους αλυσίδων

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δράση 9η: Σχεδιασμός και υλοποίηση στοχευμένων **δράσεων επιχειρηματικότητας** για την ενίσχυση των εγχειρημάτων Κ.Α.Λ.Ο. σε συγκεκριμένους τομείς

Δράση 10η: Ενίσχυση της **συνεργασίας μεταξύ φορέων Κ.Α.Λ.Ο. και επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα**

Δράση 11η: Χρηματοδότηση **clusters (συστάδων)** για την προώθηση πρωτοβουλιών Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Δράση 12η: Σχεδιασμός και υλοποίηση στοχευμένων δράσεων επιχειρηματικότητας για την ενίσχυση των εγχειρημάτων Κ.Α.Λ.Ο. (**στοχευμένες δράσεις για ευάλωτες ομάδες στόχους, με πιλοτικό χαρακτήρα**)

Δράση 13η: Ενίσχυση της ικανότητας των υποστηρικτικών μηχανισμών να παρέχουν υπηρεσίες για την ανάπτυξη της Κ.Α.Λ.Ο. - **Περιφερειακοί μηχανισμοί υποστήριξης** υφιστάμενων και νέων φορέων Κ.Α.Λ.Ο., αναβάθμιση του θεσμού των περιφερειακών μηχανισμών

Δράση 14η: Ανάπτυξη και λειτουργία **Θερμοκοιτών Στήριξης** Εγχειρημάτων Κ.Α.Λ.Ο. / κίνητρα για ενσωμάτωση της Κ.Α.Λ.Ο. σε συμβατικές θερμοκοιτίδες/επιταχυντές

Δράση 15η: Ενίσχυση των **δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης (ΔΥΠΑ)** για την ενσωμάτωση της διάστασης της Κ.Α.Λ.Ο. στο ατομικό σχέδιο δράσης και στα λοιπά εργαλεία ενημέρωσης και προώθησης της απασχόλησης

Δράση 16η: **Θερμοκοιτίδες Κοινωνικών Επιχειρήσεων (ΔΥΠΑ-Σχολές Μαθητείας)**

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Δράση 17η: Σχεδιασμός και παροχή **προγραμμάτων επιμόρφωσης** για τους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς

Δράση 18η: Ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύων μεταξύ οργανισμών Κ.Α.Λ.Ο. και άλλων μελών του οικοσυστήματος (τριπλή-τετραπλή έλικο), υλοποίηση **εθνικού θεματικού δικτύου Κ.Α.Λ.Ο.**

Δράση 19η: **Δίκτυο Πόλεων και Περιφερειών** για την Κ.Α.Λ.Ο. και την κοινωνική οικονομία

Δράση 20η: Εκπαίδευση φορέων Κ.Α.Λ.Ο. στη **μεθοδολογία σύστασης και λειτουργίας ανταποδοτικών δικτύων και ενώσεων**

Δράση 21η: Υλοποίηση στοχευμένων ενεργειών **ενημέρωσης για την Κ.Α.Λ.Ο. σε διαφορετικά κοινά και ομάδες στόχους** (ανά ομάδα στόχο)-Ανάπτυξη και υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για νέους, φοιτητές και μαθητές

Δράση 22η: Ανάπτυξη προγράμματος **συνεργασιών για την προβολή, προώθηση και καθιέρωση** του τομέα (Εκθέσεις, Συνέδρια, Δίκτυα, ανταλλαγή καλών πρακτικών, κλπ.)

Δράση 23η: Ανάπτυξη **επικοινωνιακού σχεδίου δράσης** και ενιαίου οδικού χάρτη για την υλοποίηση δράσεων προβολής και ενημέρωσης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, εμπλέκοντας τους Περιφερειακούς Μηχανισμούς.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Δράση 24η: Μελέτη και ανάλυση προδιαγραφών για τη σύσταση Εθνικού Κέντρου Ικανοτήτων για την Κοινωνική Καινοτομία (ΕΚΙΚΚ)

Δράση 25η: Οργάνωση και λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Ικανοτήτων για την Κοινωνική Καινοτομία (ΕΚΙΚΚ), ανάπτυξη συνεργασιών και δικτύωση του ΕΚΙΚΚ σε διεθνές επίπεδο

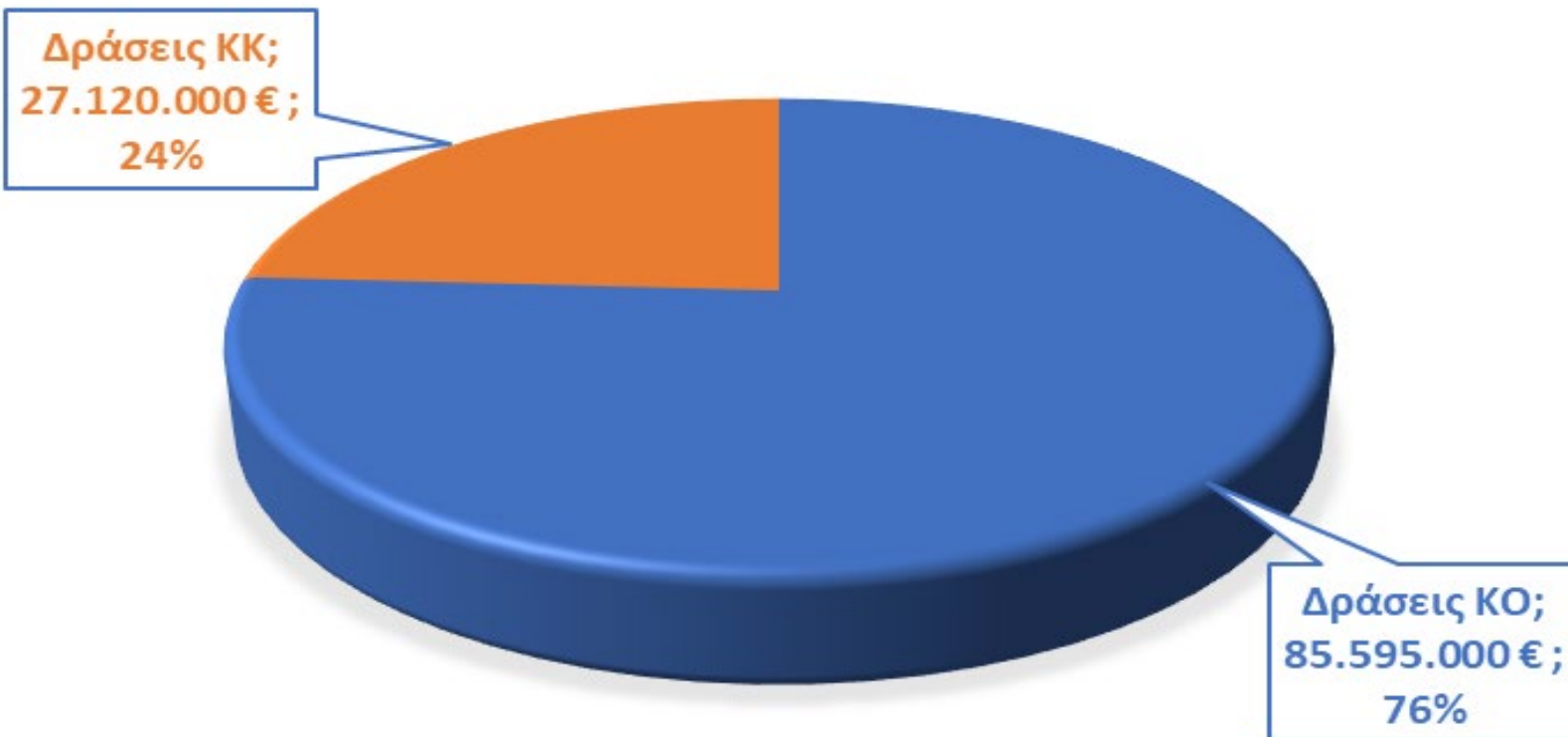
Δράση 26η: Ενίσχυση των δράσεων της Κοινωνικής Καινοτομίας σε εθνικό επίπεδο

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

1. Ανάπτυξη **αλυσίδων αξίας** φορέων Κ.Α.Λ.Ο. με βιομηχανικές επιχειρήσεις (industrial symbiosis)
2. Έλεγχος **φορολογικής νομοθεσίας** και αξιολόγηση δυνητικών κινήτρων στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης
3. Θέσπιση προβλέψεων για την ένταξη των **εκπροσώπων της Κ.Α.Λ.Ο. στην ΟΚΕ**
4. Σχεδιασμός και παροχή **επιμόρφωσης για τους οργανισμούς Κ.Α.Λ.Ο.** ώστε να βελτιωθούν οι επιχειρηματικές της ικανότητες και οι ικανότητες για δραστηριοποίησή τους στην αγορά
5. Ολοκληρωμένες δράσεις για την **προαγωγή της Κ.Α.Λ.Ο. σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο** με έμφαση στις διαπεριφερειακές ή/και διασυνοριακές ανταλλαγές και τα δίκτυα
6. Ανάπτυξη **μηχανισμού σηματοδότησης** των εγχειρημάτων Κ.Α.Λ.Ο. στη βάση των προβλέψεων του Σχεδίου Δράσης της Ε.Ε.
7. Στατιστική αποτύπωση με δημιουργία **Δορυφόρου Λογαριασμού (satellite account)** Κοινωνικής Οικονομίας

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΜΕΣΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ

Χρηματοδότηση

Προϋπολογισμός : 112.715.000 €

- ▶ 76% Δράσεις Κοινωνικής Οικονομίας
- ▶ 24% Δράσεις Κοινωνικής Καινοτομίας

Πηγές :

- ✓ Εθνικοί πόροι
- ✓ Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία
- ✓ Ιδιωτικοί Πόροι – Διεθνείς Οργανισμοί
- ✓ ΕΟΧ

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Επικοινωνία:

- mitrwokoin@ypakp.gr
- 2103256570-571